

KASTRE
VALLA

2

november
2017

INFO- LEHT

Rahvapõllumeheks valiti Kastre valla maasikakasvataja

Maalehe veebilugejad valisid rahvapõllumeheks Paavo Otsuse, kes pälvis ka Maalehe ja põllumajandus-kaubanduskoja innovatsioonipreemia uuenduslike lahenduste eest maasikapõllul.

“Esimesed maasikad said valmis juba 1. juuniks ja sügisel olen viimane, kes maasikaid pakub,” teatab AranFarmingu omanik Paavo Otsus.

Otsus alustas maasikakorrajana Šotimaal, ent nüüd on ta ise suurima katmikala maasikakasvatuse omanik, tootes umbes 200 tonni maasikaid aastas.

Katmikalal ehk kiletunnelites kasvatab Otsus maasikaid ligi seitsmel hektaril. Kõik kiletunnelid on teiselatavad, need paigutatakse vastavalt vajadusele erinevatele marjapindadele,

et marjad kiiremini küpseks saaksid.

Erinevalt avamaa maasikast on osas kiletunnelites maasikavaod kõrgetel kasvulavadel. Nii pääseb päike paremini marju küpsutama, korjamine on lihtsam ja taimehaigusi on ka vähem. Osa toodangust külmuivatatakse ja pakendatakse ning müüakse AranFarmingu sildi all aasta ringi Eestis, samuti eksporditakse Soome.

Selle mehe maasikapõllud laiuvad Vooremäe lähistel Päkste külas 15 hektaril ning suvehooajal võtab ta oma põldudele maasikaid korjama ja põlde hooldama kuni sada töötajat.

*allikas: maaleht.delfi.ee,
toimetas Rasmus Toompere*

Kergliiklustee Kurepalus oktoober 2017
foto R. Toompere

Terve sügise jooksul võisid möödasõitjad kaasa elada Kurepalu-Aardlapalu kergliiklustee valmimisele. Asjaolu, et oktoobri keskel valminud tee leidis kasutajaid juba enne asfaldikihi saamist tõestab, et teed oli vallaelanikele väga tarvis.

Uue teelõigu pikkus on ligi 3,1 kilomeetrit. Tööde teostajaks oli Sahkar TT OÜ ning lõplikuks maksumuseks kujunes 464 720 eurot, mida Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus finantseeris 400 000 euro ulatuses.

Uus kergliiklustee on loogiliseks jätkuks senise Sillaotsa-Roiu-Kurepalu teele ning astub suure sammu edasi teede ühendamiseks Tartu linnaga.

Sillaotsa Kool sai juurdeehituse

Viimase seitsme aasta jooksul on Sillaotsa Kooli õpilaste arv kasvanud kolmekordseks ning koolimajas tekkinud ruumipuudus on saanud juurdeehituse näol omale lahenduse.

Pidulikul avamisüritusel olid kohal nii Tartu maavanem, vallajuhid kui külalised naaberkoolidest.

„6. oktoobril oli Sillaotsa Koolis elevust täis päev. Avasime pidulikult meie endi silme all valminud uue majaosa“ ütles Sillaotsa Kooli direktor Karin Kütt ning avaldas lootust, et tekkinud siseõu väliklassiga saab kevadel kindlasti õpilaste lemmikpaigaks. „Juurdeehitusega said endale päris enda klassiruumid 3., 4. ja 5. klassi lapsed, lisaks valmis uus matemaatikaklass ja tööõpetusklass, kokku 380 ruutmeetrit uusi kooliruumi“, lisas Kütt. Väike saal saab taas täita oma põhiülesandeid ning vanad tööõpetuse klassi ruumidki saavad uue kasutusotstarbe kodundusklassi ja tualettide näol. Maist oktoobrini väldanud töid teostas Uniro Grupp OÜ.

Ehitustööde maksumuseks kujunes 525 618 eurot, mida rahastas Haaslava Vallavalitsus laenu toel.

Sillaotsa Kooli uus majaosa
foto: Kristjan Teedema/Tartu Postimees

Haaslava vallavalitsuse istungitel

21. september

- hajaasustuse programmi aruande kinnitamine (Risttee talu kanalisatsioon)
- sotsiaaltoetuse maksmine vallaeelarvest
- alaeelarvete põhitegevuse kulude eelarveosas „Muud tegevuskulud“ jaotuse kinnitamine
- katastriüksuse jagamine (Siimu, Mihkli)

28. september

- sotsiaaltoetuse maksmine vallaeelarvest
- sotsiaaltoetuse maksmine vallaeelarvest
- ehitusloa andmine (Tordi maaüksuse suurkaev)
- kasutuslubade andmine (Vösu tee 1, Uue-Kalda tn 5, Papli tee 7)
- huvihariduse ja huvija sporditegevuse toetamine vallaeelarvest
- riigihanke edukaks tunnistamine (elektrienergia)

05. oktoober

- hajaasustuse programmi aruande kinnitamine (Kavalantsu ja Kevade suurkaevu projekteerimine)
- riigihanke võitja väljakuulutamise (teede talihooldus)
- Ojaperve maaüksusel Päkste külas üksikelamu ehitamiseks projekteerimistingimuste kinnitamine
- detailplaneeringu kehtestamine (Saaremaa)
- katastriüksuse jagamine (Orasheina/Lepalehe)
- katastriüksuse jagamine (Pärna/Vihma)
- ehitusloa andmine (Muru maaüksuse suurkaev)
- kasutuslubade andmine (Jõe tn 9, Männi tee 10)

12. oktoober

- huvihariduse ja huvija sporditegevuse toetamine vallaeelarvest
- detailplaneeringu kehtestamine (Nurmevälja)
- Albre maaüksusel Metsanurga külas

üksikelamu rekonstrueerimiseks projekteerimistingimuste kinnitamine

- ehituslubade andmine (Age tee 2, Albre)
- kasutuslubade andmine (Pajusalu tee 12, Aardla külas rekonstrueeritud vee- ja kanalisatsioonitorustik)
- mittetulundusühingus Tartumaa Ühistranspordikeskus asutajaõigusi teostava isiku nimetamine
- hanketulemuste kinnitamine (maaparanduskraavi puhastustööd)
- tegevustoetuse maksmine
- arutelud (avaldused)
- hanketulemuste kinnitamine (tänavavalgustus)
- hanketulemuste kinnitamine (kooli siseõu)

19. oktoober

- sotsiaaltoetuse maksmine vallaeelarvest
- Eesti Rahvamuuseumi pöördumine (omavalitsuse sümbolika)
- taotlus rahvaürituse korraldamiseks Vooremäel

Haaslava Vallavolikogu 20. septembri istungil

1) Haaslava valla 2017. aasta II lisaeelarve

Eve Jaanus kandis ette Haaslava valla 2017. aasta II lisaeelarve seletuskirja. Lisaeelarve jaotus järgnevalt: 1) põhitegevuse tulud 21 811 eurot; 2) põhitegevuse kulud 13 311 eurot; 3) investeerimistegevus – 43 500 eurot; 4) finantseerimistegevus 35 000 eurot.

Eelnõu võeti vastu ühehäälselt määrusena nr 58

2) Audiitori määramine

Eve Jaanus selgitas, et seoses haldusterritoriaalsete ümberkorraldustega ja asjaoluga et Haaslava Vallavalitsus kui ametiasutus alates 01.01.2018 oma tegevuse lõpetab, on mõistlik ära teha ka 2017. majandusaasta auditeerimine. Soodsaimaks osutus Audiitorbüroo Fides OÜ pakkumine.

Eelnõu võeti vastu ühehäälselt otsusega nr 101

3) Nõusoleku andmine Võnnu Vallavolikogu 31.08.2017 otsusele nr 18 “Loa andmine rahaliste kohustuste võtmiseks ja riigihangete korraldamiseks”

Priit Lomp selgitas, et Võnnu Vallavalitsus edastas 01.09.2017 Haaslava Vallavolikogule kooskõlastamiseks Võnnu Vallavolikogu 31.08.2017 otsuse nr 18 “Loa andmine rahaliste kohustuste võtmiseks ja riigihangete korraldamiseks”. Haaslava valla, Mäksa valla ja Võnnu valla ühinemislepingu punkt 5.6 sätestab, et lepingu kinnitamise päevast ühinevate omavalitsuseüksuste volikogudes kuni uue omavalitsus üksuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevani võivad asjaomased volikogud netovõlakoomust mõjutavaid varalisi kohustusi võtta 2016. aastal kinnitatud eelarvestrateegias planeeritud investeringuteks ja mahus. Netovõlakoomust mõjutavaid varalisi kohustusi eelarvestrateegia väliste investeringute tegemiseks võib võtta volikogude vastastikuse konsensuse korras vastavalt haldusreformi seaduse §-le 25. Tulenevalt eeltoodust peavad enne haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumist asjaomased volikogud võlakohustuste võtmisel kuni valimistulemuste väljakuulutamise päevani konsensuslikult heaks kiitma KOPS § 34 lõike 2 punk-

tides 1-3, 5² ja 7 ning lõikes 7 nimetatud võlakohustuse ja muude tulevaste eelarveaastatel raha väljamaksmist nõudvate pikaajaliste kohustuste võtmise Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ kohase ühinemislepingu kõigi volikogude poolt kinnitamise päevast alates.

Eelnõu võeti vastu ühehäälselt otsusega nr 102

4) Omavalitsusüksuste ühiselt täidetatavate ülesannete delegeerimine Tartumaa Omavalitsuste Liidule

Priit Lomp selgitas, et seoses maavalitsuste tegevuse lõpetamise ja nende ülesannete üleandmisega ja 1. jaanuaril 2018. a jõustuva kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega tuleb omavalitsusüksuste ühiselt täidetavad ülesanded delegeerida Tartumaa Omavalitsuste Liidule. Delegeeritavad ülesanded on maakonna arengu kavandamine ja selle elluviimise suunamine, rahvatervise ja maakonna turvalisuse valdkond ja kultuurikorraldus.

Eelnõu võeti vastu ühehäälselt otsusega nr 103

5) Haldusterritoriaalse korralduse muutmise läbirääkimiste pidamiseks ja ettevalmistaval perioodil tegevuste läbiviimiseks loodud juhtkomisjoni liikmete töö tasustamine

Priit Lomp selgitas, et Haaslava Vallavolikogu 14.09.2016 otsusega nr 71 nimetati Haaslava valla nimel haldusterritoriaalsete korralduste muutmise üle läbirääkimisi pidama õigustatud isikud ja sama otsusega volitati vallavalitsust moodustama läbirääkimiste ettevalmistamiseks, uuringute ja analüüside läbiviimiseks ning seisukohtade kujundamiseks vajalikke töörühmasid.

Juhtkomisjon töötas ajavahemikul 14.09.2016-06.09.2017. Peeti läbirääkimisi ja valmistati ette ühinemine ja vajalik dokumentatsioon, viidi läbi rahvaküsitlus ja töötati välja vajalikud õigusaktide eelnõud uuele Kastre Vallavolikogule, viidi läbi sümbolika konkurss ja töötati välja ühine ajutine ajaleht Infoleht. Kõik ettevalmistaval perioodil tegevuskavas ette nähtud tegevused on läbiviidud juhtkomisjoni liikmete ja töörühmadesse kaasatud ametnike ning teiste valdkonna spetsialistide poolt. Juhtkomisjoni 06.09.2017 toimunud viimasel koosolekul (protokollitud) tehti ettepanekud volikogudele enda nimetatud juhtkomisjoni liikmete ja vallavanimetele teiste kaasatud isikute aasta pikkuse tehtud töö tasustamiseks. Juhtkomisjoni liikmete tööd saab kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seaduse § 6 lg 2 p 1-4 alusel tasustada ühinemistoetusest. Eelarvekomisjon on eelnõu heaks kiitnud. Eelnõu näeb ette läbirääkimisi pidanud isikute tasustamist ühe kuu ametipalga ulatuses ja komisjonide töös osalenud isikute tasustamist vas-

tavalt tehtud panusele vallavanema käskkirja alusel.

Eelnõu võeti vastu ühehäälselt otsusega nr 104

6) Nõusoleku andmine kohaliku omavalitsuse hoolekandeesutuste hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse taotlusvooru taotluse esitamiseks

Priit Lomp selgitas, et SA Hooldekodu Härmalõng soovib esitada kohaliku omavalitsuse hoolekandeesutuste hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse taotlusvooru taotluse hooldekodu Härmalõng Vönnu kodu rekonstrueerimiseks. Taotluse esitamiseks ühinemislepingu sõlminud taotlejal või tema konsolideerimisgruppi kuuluval isikul on õigus taotlus esitada, kui tal on ühinevate kohaliku omavalitsuse üksuste volikogude nõusolek käesoleva määruse alusel taotluse esitamiseks.

Eelnõu võeti vastu ühehäälselt otsusega nr 105

7) Männi tee 2 detailplaneeringu kehtestamine

Priit Lomp selgitas, et Haaslava Vallavolikogu 19.10.2016 otsusega nr 72 algatati Männi tee 2 maaüksusel ja selle lähialal detailplaneeringu koostamine ja kinnitamine planeeringu koostamise tingimused, eesmärgiga muuta planeeritava maa-ala sihtotstarvet ning määrata ehitusja maakasutustingimused. Planeeritav ala, suurusega 2184 m², asub Haaslava külas. Männi tee 2 maaüksuse detailplaneering võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule Haaslava Vallavalitsuse 22.02.2017 korraldusega nr 43. Avalikul väljapanekul, mis toimus alates 22.03.2017 kuni

04.04.2017, planeeringulahendusele ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud. Kohalik omavalitsus peab tagama maakasutuse ja ehitamise aluseks vajalike planeeringute olemasolu, tagab planeeringu koostamisel avalike huvide ja väärtuste ning huvitatud isikute huvide tasakaalustatud arvestamise, mis saab olla planeeringu kehtestamise eelduseks. Käesoleva detailplaneeringu lahenduse osas on vald kaalutlusõiguse teostamisel arvestanud naabrite huve ja naabusõigusi ning kõik naabrid on oma nõusoleku andnud. P. Lomp lisas, et maaüksus, mis oli planeeringu koheselt sotsiaalmaa, on kolmest küljest ümbritsetud sõiduteega ja algselt sinna planeeritud märguväljaku ehitus polnud laste ohutusele mõeldes mõistlik. Seniajani tühjana seisnud maaüksus oli juba muutunud prügi ladestamise kohaks ja on tore, et maaüksus nüüd ühe üksikelamu näol kasutuse leiab. Maakomisjonis arutati, et sihtotstarvet nõustatakse muutma juhul, kui sealsetele elanike tõuseb sellest kasu ning tänaste kokkulepete kohaselt investeeritaksegi maakuksuse võõrandamisest saadud tulu sama ümbruskonna ehk Männi tee elamurajooni tänavavalgustusse.

Eelnõu võeti vastu ühehäälselt otsusega nr 106

Istungi lõpus võttis sõna volikogu esimees Taivo Kirm, kes tänas volikogu ja vallavalitsust nelja aasta pikkuse sisuka töö eest ning kuna Haaslava vald vallana peagi olemast lakkab, andis volikogu esimees volikogu liikmetele tänutäheks ja mälestuseks üle Haaslava valla vapiga meened. Volikogule avaldas vallavalitsuse poolt tänu ka vallavanem Priit Lomp ja avaldas lootust uues volikogu koosseisus jälle kohtuda.

Kastre Vallavolikogu esimeheks valiti Mati Möller

Kastre Vallavolikogu esimene istung toimus 25. oktoobril 2017 Kurepalu külas Priiuse seltsimajas.

Päevakorras olid volikogu esimehe ja aseesimehe valimine ning Haaslava, Mäksa ja Vönnu Vallavalitsuste lahkumisalvete ärakuulamine. Istungi osales 16 volikogu liiget.

Kuni volikogu esimehe valimiseni juhatas istungit valimiskomisjoni esimees, Haaslava Vallavalitsuse vallasekretär Annika Pajumaa-Murov.

Valimisliidu Meie Kodu poolt esitas volikogu liige Priit Lomp volikogu

esimehe kandidaadiks Mati Mölleri. Rohkem kandidaate ei esitatud.

Salajasel hääletusel sai Mati Möller 12 häält kuueteistkümnest, neli sedelit oli jäetud tühjaks. Seega osutus vallavolikogu esimeheks valituks Mati Möller.

Valimisliidu Meie Kodu poolt esitas volikogu liige Priit Lomp volikogu aseesimehe kandidaadiks Villu Lepikovi. Valimisliidu TÕDE JA ÕIGLUS volikogu liige Ellen Tohvre esitas kandidaadiks Eesti Keskerakonna volikogu liikme Kersti Ernitsa. Salajasel hääletusel

kogus Villu Lepikov 12 häält, Kersti Ernits 4 häält. Volikogu aseesimeheks osutus valituks Villu Lepikov.

Istungi viimase päevakorrapunktina kuulati ära Haaslava, Mäksa ja Vönnu Vallavalitsuste lahkumisalvete. Senised vallavalitsused jätkavad oma tööd kuni volikogu kinnitab Kastre vallavalitsuse koosseisu.

Järgmine volikogu istung toimub 1. novembril Mellistes.

26.10.2017

VALIMISTE KOKKUVÕTE

Kastre valla valimiskomisjon tegi Kastre valla valimisringkonna nr 1 valimistulemused kindlaks 16. oktoobril 2017.

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 68 lõike 1 alusel registreerib valla valimiskomisjon valitud

volikogu liikmed oma otsusega pärast valimispäeva, kui Vabariigi Valimiskomisjonile ja Riigikohtule kaebuste esitamise tähtaeg on möödunud või kui nimetatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused. Riigi valimisteest kinnitas 20.10.2017, et Vabariigi Valimiskomisjonile ei ole

esitatud kaebusi Kastre valla valimiskomisjoni otsuste läbi vaatamiseks ja tühistamiseks ega valimiste korraldaja ega valla valimiskomisjoni toimingute seadusvastaseks tunnustamiseks ja Kastre valla valimiskomisjon registreeris volikogu liikmed oma 23.oktoobril toimunud koosolekul.

Kastre Vallavolikogu valituks osutunud liikmed

Valimisliit Meie Kodu	1.5 Taivo Kirm	1.11 Marje Võõbus	VALIMISLIIT TÕDE JA
1.1 Priit Lomp (isikumandaat)	1.6 Maie Otsa	1.12 Jaan Kiisler	ÕIGLUS
1.2 Mati Möller	1.7 Villu Lepikov	1.13 Aivar Jõgar	1.15 Toivo Mardisalu
1.3 Tõnu Muru	1.8 Lauri Roosior	Eesti Keskerakond	1.16 Ellen Tohvri
1.4 Sirje Jõgiaas	1.9 Rain Jansen	1.14 Kersti Ernits	1.17 Vaike Lillemäe

KOHALIKU OMAVALITSUSE VOLIKOGU VALIMISED

Kastre vald	Kehtivaid hääli	Mandaate	Lihtkvoot
VALIMISTULEMUSED VALIMISRINGKOND NR 1	2325	17	136.7647

Kandidaadi number eesnimi perekonnanimi hääli

Valimisliit Meie Kodu

101 PRIIT LOMP 435 X	132 IVO DUBOLAZOV 17
102 MATI MÖLLER 105	133 URMAS LÜPSIK 14
103 TÕNU MURU 103	134 VILMAR KALA 9
104 TAIVO KIRM 89	135 TÕNU OKS 9
105 MARILIIS TIMMERMAN 44	136 MARKO KIVISALU 15
106 VILLU LEPIKOV 70	137 DAISY KUMBERG 4
107 MARJU JANSEN 22	138 TAURIS VIJAR 16
108 MARJE VÕÕBUS 42	139 VEIKO KÕIV 10
109 AILI REINHOLD 14	140 MARJU LAANEMÄE 7
110 LAURI ROOSIOR 53	141 SVETLANA NIKOLAJEVA 6
111 SIRJE JÕGIAAS 90	142 RAIVO MURUMETS 23
112 KÜLLI KELL 23	
113 RAIN JANSEN 51	
114 JAAN KIISLER 35	
115 ERIKA TIIMAN 28	
116 MAIE OTSA 75	
117 HEIKO PÄRL 20	
118 IDA TALBONEN 24	
119 ANU KONTRO 26	
120 JUHAN OJAMAA 25	
121 AIVAR MATT 9	
122 AIVAR JÕGAR 30	
123 ANNE LÖSSENKO 29	
124 AIGAR LEOK 26	
125 PILLE-RIIN RAUDSEPP 12	
126 KAIE EIN 29	
127 JAANEK MANGLUS 10	
128 ANITA KOLK 13	
129 PEETER TAMMOJA 20	
130 BIRGIT AASMÄE 15	
131 ALLAN AHMAN 5	

Eesti Keskerakond

143 KERSTI ERNITS 33
144 HELI JAZÖKOVA 30
145 PEETER KOLLIST 17
146 ANU HILLERMAA 3
147 JANERI VÄLJATAGA 1
148 RAIMO KALDMA 6
149 GEORGI JAZÖKOV 2
150 ANNELI VOHLA 6
151 AILELY RUTTU 0
152 EHA FJODOROVA 0
153 MAILA KÜTT 9
154 SVETLANA NISU 1
155 TAIVO VILPO 2
156 INGRID-LY KIISA 3
157 TOIVO LEIS 6
158 KRISTA ÕUNAPUU 10
159 ANNELI TOOMEL 7
160 TOIVO VILPO 1
161 KALMER RATTIK 4

162 MADIS VAHTRAMÄE 1
163 VALVE KASK 1
164 OLGA VAHTRAMÄE 1
165 TIJU HÄRMASTE 4
166 ELMAR VOHLA 1

VALIMISLIIT TÕDE JA ÕIGLUS

167 MATI MEOS 29
168 ELLEN TOHVRI 50
169 URMAS PAJU 36
170 NELLI VASSILA 3
171 TOIVO MARDISALU 70
172 KERTU RÜNKORG 33
173 KIM JÄRVPÖLD 15
174 VAIKE LILLEMÄE 42
175 KOIT KIKAS 11
176 FRÄNK AINLA 26
177 EDA KALMRE 18
178 AIVO PIIRSOO 25
179 EVELYN VON MOLLER 11
180 HELE SELL 3
181 KAIDO KULLAMÄE 11
182 TAIMI JAANSALU 5
183 URMAS PLEKSNER 19
184 VIIVIKA KOOK 4
185 REVO PRIKS 1
186 AIVAR PRAAKLE 11
187 VAMBOLA TIIDLA 7
188 HEINRICH LUKK 3
189 VIVIKA USTAV 2
190 MAREK LILLEMÄE 10
191 HELDUR PETERSON 29

Erakond, valimisliit	Hääli kokku
Valimisliit Meie Kodu	1702
VALIMISLIIT TÕDE JA ÕIGLUS	474
Eesti Keskerakond	149

EV100 TARTUMAAL

Eesti riigi loomisest möödub aastal 2018 sada aastat. Tegemist on kahtlemata riigi ajaloo olulisima ja väärikama tähtpäevaga, mis puudutab meid kõiki.

Teeme Eestile kingitusi!

Eesti riigi 100. sünnipäev on meie kõigi pidu ja annab meile võimaluse anda ja saada sünnipäevakingitusi! Kingituste all mõeldakse eriliselisid sündmusi ja algatusi, mis toovad rõõmu inimestele, kogukondadele või kogu rahvale ning kujundavad paremat tulevikku. Kõik Eestile pühendatud ettevõtmised, mida nimetame ühiselt kingitusteks, on tähtsad ja

EV100 programmi oodatud. Kingitusi valmistavad juba ette sõpruskonnad, vabaühendused, ministriumid, ettevõtted, liidud, seltsid.

Ükski riik ei sünni ühe päevaga. Selle nimel on tehtud tõsist tööd ja sündimise loosse jääb mitmeid sündmusi, mis vääriavad meelde tuletamist. Riigi senise ajaloo suurima juubeli tähistamine toimub pikema aja jooksul. EV100 programm algas käesoleva aasta aprillis, mil möödus sada aastat eestlaste asualade ühendamise, tipneb Eesti Vabariigi 100. aastapäevaga 24. veebruaril 2018, meenutab aastal 2019 saja aasta taguseid Vabadussõja

olulisemaid pöörde- ja võidulahinguid ning lõpeb veebruaris 2020, mil täitub sada aastat Tartu rahu sõlmimisest.

EV100 Tartumaal

Tartumaal on juba registreeritud mitmeid sündmusi ja püsiväärtusega ehitisi pühendusega Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks. Kolm neist on saanud ka sepistatud sildi, mis jääb meenutama kingituse väärtust. Need on perekiik Mellistes, lipumastid ja –hoidjad Kaagveres ning saja laua sild Väike-Rakkes

Lisa oma kingitus

Pane kirja idee, mida soovid Eesti juubeliks teoks teha, ning vajadusel leia endale kaasamõtlejaid ja vahendeid. Vajadusel saad rahalist abi erinevatest toetusfondidest, millega saab tutvuda www.kysk.ee. Kingitusi saab teha kogu juubelikava vältel 2017. aasta kevadest kuni 2020. aasta veebruarini. See, milliseks pidu kujuneb ja kas juubel saab ka väärikalt tähistatud, on meie endi teha.

Kingitused saab registreerida ja rohkem infot leiab www.ev100.ee. Soovist lisada kingitusele sepistatud silt, tuleb teavitada maakonna koordinaatorit.

Küllli Pann

„EV100 igas külas“

koordinaator Tartumaal

E-post: kylli@kodukanttartumaa.ee

Tartumaa ekspertgrupp kutsub üles esitama 2017. aasta maakondlike preemiade kandidaate

Tartumaa ekspertgrupp ootab 20. novembriks ettepanekuid maakonna kultuuri- ja spordipreemiade ning stipendiumite saajate leidmiseks. Preemia kandidaadiks võib esitada maakonnas tegutsevaid füüsilisi isikuid, mittetulusühinguid ja organisatsioone.

Kultuuripärl 2017

Preemiaga tunnustatakse kunsti-, rahvakultuuri- ning kehakultuuri ja spordivaldkonna inimeste tööd ja innustatakse erialast pühendumist. Kultuuripärli kandidaadiks võib esitada Tartumaal tegutsevaid füüsilisi isikuid, kes on 2017. aastal maakonna kultuuri- ja spordielu edendamisel silma paistnud.

Aastapreemiad

Preemiaga tunnustatakse loome- ja spordiinimesi, kes on 2017. aastal Tartumaal mõjutanud vastava valdkonna arengut ja aidanud kaasa maakonna tuntuks. Aastapreemia kandidaadiks võib esitada nii füüsilise isiku kui isikute grupi. Aastapreemiad jagunevad:

- spordipreemia „Sporditäh“
 - neli kultuuripreemiat
- Elutööpreemia

Preemiaga tunnustatakse isikut tema pikaajalise väljapaistva loomingu- või spordialase tegevuse eest. Elutööpreemia saajaks võib esitada vaid füüsilisi isikuid.

Tartumaa ekspertgrupp ootab vabas vormis ettepanekuid või taotlusi, kus on:

- lühike kirjeldus kandidaadi loomingu- või sportlikest saavutustest jooksval aastal
- kandidaadi tutvustus ja andmed (nimi, isikukood, aadress, telefon, e-post)

kuni 20. novembrini e-posti aadressil tartumaa@kulka.ee või e-kulka kaudu.

Lisateave: Suire Ratasapp tel 7 305 231; 55 71 248 või tartumaa@kulka.ee

Õpetajate päev Melliste algkoolis

5.oktoober algas nagu tavaline koolipäev. Kell helises ja õpilased oleks pidanud minema tundi, kuid koguneti hoopis kooli koridori. Kohale saabus direktor Aile Kilgi ning teatas, õpetajate töölepingud on peatatud. Uueks direktoriks sai õpilaste poolt valitud 6. klassi õpilane Rasmus Boisen. Tema teadis, et koolipäev peab jätkuma ning määras kiiresti asendusõpetajad. Tööd said järgmised uued õpetajad: 1. klassi õpetajad – Karmen Arolepp ja Henryette Lepp, 2. klassi õpetajad – Agnes Meier ja Johanna Haljasorg, 3. klassi õpetaja – Verner Karu, 4. klassi õpetaja – Tagmar Paglant, 5. klassi õpetajad Uku Rasmus Ernits ja Gabriel Elming.

Enne tundide algust pandi proovile sportikud võimed. Toimus traditsiooniline rahvastepallivõistlus töölt vabastatud õpetajate ja õpilaste võistkonna vahel. Esimeses mängus võistlesid õpetajad 1.–3. klassi õpilastega. Siin jäid õpilased kaotajaks. 4.–6. klassi õpilaste vastu õpetajad aga ei saanud, kaotus tuli valusalt. Et valmistuda järgmise aasta võistluseks, peavad õpetajad end kõvasti kokku võtma.

Pärast väikest vahetundi algasid ainetunnid. Õpiti eesti keelt ja inglise keelt, ajalugu ning matemaatikat. Eriti

Uku Rasmus Ernits ja Gabriel Elming õpetamas 5. klassis

meeldis õpilastele kehaline kasvatus. Õpetajatepäeva õpetajad olid rahul. Uued õpetajad puutusid kokku nii koolielu murede kui rõõmudega. Mõnes klassis ei tahtnud kõik lapsed töötada ega püsinud paigal. Õpetajatöö tundus nii raske, aga samas huvitav.

Päev jätkus kontsert-aktusega. Külaliskülalised olid Mäksa valla endised õpetajad ning vallavalitsus.

Lilli ja ilusaid sõnu jätkus kõikidele.

Meie koolist tunnustati Tartumaa aasta õpetajat Silva Junolainenit ja kehalise kasvatusa aineühenduse poolt valitud aasta parimat õpetajat Tiina Tolmoffi.

Päev jätkus mõnusa vestlusringiga kohvilauas.

Sirje Jugaste, õpetaja

**Isadepäev Melliste Algkool-Lasteaias
09.novembril algusega kell 17.30
Põnevust kogu perele loob Kaitseliit**

Lisainfo: huvijuht Janika Hinto 56658336

Sügis potis, pannil, purgis

Traditsiooniliselt oktoobrikuus korraldab Mäksa Maanaiste Selts ürituse, kus toitude valmistamiseks kasutatakse igal aastal erinevaid köögivilju, millest võib valmistada nii soolast kui ka magusat. Varasemalt on tehtud toite sibulast, kapsast ja punapeedist jm toorainetest. Seekord oli peakomponendiks suvikõrvits. Taaskord tuli tõdeda, milleks küll naised võimelised on? Konkursile esitati kolm soolast ja üks magus suvikõrvitsa roog. Kohalolijad pidasid kõige maitavamaks Anita tehtud lehttaigna-suvikõrvitsa pirukat, teise koha sai Maire suvikõrvitsa-porgandi-juustu kotlettide eest ja kolmanda koha sai Triin suvikõrvitsa snäkkide eest. Magusa kategoorias võitis suvikõrvitsa-alõtsa moos, mille oli valmistanud Sirje.

Järgmisel sügisel jälle uued toidud ja maitsed!

Maire Roonurm

Oktoobrikuu askeldused Melliste lasteaias

Vaatamata vihmale oktoobrikuule on Melliste lasteaias toimunud palju põnevat.

Oktoobrikuu algas liiklusnädalaga. Liiklusnädalal räägiti liikluses varitsevatest ohtudest ja õpetati, kuidas turvaliselt ja ohutult liigelda. Iga rühma meeskond valmistas ette ühe liiklusalase teema ning lastel oli võimalus tegetuda iga päev erineva teemaga. Märksõnadeks olid valgusfoor, turvavarustus, helkur ning sebra.

Oktoobrikuu pakkus mitmeid väljasõite ning õppekäike. Mürakarud ning Päikesejätkud külastasid TÜ Loodusmuuseumit, Mürakarud ning Pähklikesed uudistasid Sõstra talu koduloomi. Täpikesed käisid Syngeneetas ning „Mäksa Seemnes“, samuti tädi Anneli talus, kus kasvatatakse kartuleid.

Õues on tõeline sügis, nautige seda!

Piret Krillo

Mürakarude rühma õpetaja

Tähed sünnivad igal pool

Aastate eest koolis korraldatud konkursil õpilaste pakutud tunnuslausete hulgast valiti just see, mis igati iseloomustab meie kooli.

Võnnu Keskkool on väike maakool, kus praegu õpib ligikaudu 160 õpilast. Õpilasi on küll vähe, kuid nad kõik on tublid. Arvame, et maakooli prioriteet on muusika ja sport. Vaatamata väikesele õpilaste arvule on meie koorid osalenud kolmel viimasel laulupeol. Oleme uhked selle üle! Meie kooli muusikatradsioonide hulka kuuluvad iga-aastased jõuluetendused. Lavale on jõudnud muusikalid „Lumekuninganna“, „Kumardus ABBA-le“, „Lumivalgeke ja seitse põialpoissi“ ning „Pähklipureja“. Etendused toimuvad alati täissaalile ja tagasiside on väga positiivne. Kordusetendused on toimunud ka naaberkoolides. Comeniuse projektis Music Connecting People on meie õpilased laulnud Hispaanias, Portugalis, Lätis ja Itaalias. Ka projekti üldkoordinaator oli meie koolist. Traditsiooniline on ka õpilaste laulvõistlus Võnnu Ööbik ja mitmed teised muusikaüritused.

Viimasel ajal on ühiskond mures, et lapsed liiguvad vähe. Meie koolis on asjad vastupidi – sport on populaarne. Igal aastal on saavutanud meie kooli õpilased maakondlikke meistritiitleid erinevatel kergejõustikualadel. Näiteks möödunud õppeaastal saavutasid meie õpilased kolm esikohta Tartumaa sisekergejõustiku meistrivõistlustel ja esikoha murdmaajooksus, ka rah-

vastepalli võistkond tuli esikohale. Kergejõustikuvõistlustel tulid teiseks 7 õpilast ja kolmandaks 8 õpilast. Sport on tõepoolest popp!

Meie keskkooliosa on tõeliselt miniatuurne, ilmselt üks väiksemaid kogu riigis. Vaatamata keskkooli väiksusele on saavutused märkimisväärsed. Kolm korda on meid kutsutud Strasbourgi. Kolm korda on europarlamendi kõnetoolis olnud Võnnu Keskkooli õpilane – võimas ja uhke tunne on seda näha! Esimesel korral saavutasid õpilased euroteemalisel viktoriinil hea koht ja said kutse Strasbourgi. Teisel korral tuli meie projekt vabariigis lausa esimeseks. Projektijuht oli Mihkel Sari, kes nüüd on kooli vilistlane ja õpib TTÜ-s ehitusinseneriks. Viimane külastus toimus 2016. aastal, kui meie kooli projekt hinnati samuti Strasbourgi kutse vääriliseks. Projektijuht oli Henri Karmiste, kes on ka juba vilistlane ja õpib TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias kultuurikorraldust.

Tore on teada, et meie vilistlased saavad elus edukalt hakkama. Peale keskkooli lõpetamist alustavad nad õpinguid meelepärases kõrgkoolis valitud erialal. Ainuke kõrgkool, kus meie vilistlased ei ole õppinud või ei õpi praegu, on EKI.

Igäüks meist ju sooviks, et lapsed saaksid elus hakkama, ükskõik mis elualal nad ka ei töötaks. Millest siis sõltub elus hakkamasaamine? Enamasti arvatakse, et teadmistest. Nii lihtne see

siiski ei ole, sest siis saaksid elus kõige paremini hakkama mälumängurid, kuna nad teavad kõige rohkem. Elus hakkamasaamine on korrelatsioonis positiivse enesehinnanguga. Igapäevane eduelamus kujundab enesehinnangut. Väikese kooli eelis ongi see, et siin on võimalus märgata ja tunnustada iga õpilast ja igal õpilasel on võimalus tegetuda ja saada toetust. Oleme rõhutanud subjekt-subjekt suhte tähtsust oma õpetajaskonnas, sest õpetamine ja kasvatamine saab toimuda vaid sellistest tingimustest lähtuvalt.

Elmisel õppeaastal saavutasid meie õpilased tehnoloogia-, bioloogia- ja inimeseõpetuse olümpiaadidel esimesed kohad ja läksid edasi oma teadmisi proovile panema vabariiklikele olümpiaadidele nendes ainetes.

Mitte vähem olulised olid esikohad Tartu maakonna õigekirjaolümpiaadil, Tartumaa lasteraamatupäeval ning luulekonkursil. Auhinnatavad kohad võitsid meie kooli õpilased õpioskuste olümpiaadil, Fr. Tuglase tööde konkursil, 3. klasside võistlusmängudel. Osa võeti matemaatika-, inglise keele ja Tartu rahu aastapäeva olümpiaadist. Samuti olid edukad mitmed veebi- ning traditsioonilised viktoriinid, võistlused ning konkursid. Võnnu Keskkooli õpilastel on võimalus ennast proovile panna ja edu saavutada!

*Tiit Viileberg
Võnnu Keskkooli direktor*

Sügis Võnnu lasteaias Värvuke

Värvukeste uus õppeaasta on alanud tegusalt. Väärtustades tervist, soovime pakkuda lastele võimalikult palju õueaega ning viia neid loodusesse. Õuesõppenädala hommikuti pärast hommikusööki läksime õue, igapäevane kotis vahepalaks mõeldud juur- või puuvili, luup, paber ja pliiatsid. Käisime metsas, pargis, kirikumäel, vahepeal pidasime maha spordipäeva ning nädala lõpus jõudsime veel kord metsa, sest lastel oli seal kõige rohkem avastamisrõõmu. Mets oli pisut hämar, suurte puude otsast tilkus vihmapiisku, tuul kohises puudeladvus ja mätsaste vahele olid end ära peitnud seened. Laste arvates oli metsas äge.

Spordipäeval, mis algas lustaka virgutusvõimlemisega, said lapsed võistelda neljal alal: paigalt kaugushüpe, jooksmine, täpsusviske ja teatevõistlus. Päev

oli meeleolukas, lapsed tegid kõik alad usinalt kaasa ning olid tervisliku meeleheha ning diplomi ära teeninud.

Mihklilaat on meie lasteaias pika traditsiooniga ja oodatud üritus. Igal aastal asetame rõhu ühele aiasaadusele ning seekord langes au kartulile. Sügisnäitusel saigi imetleda kartulist tehtud multikategelasi, metsloomi, linde jt huvitavaid tegelasi. Väljapanek oli väga kaunilt kujundatud ning saime tõeada, et laste ja nende perede fantaasia on piiritu. Laadahommik algas mängudega õuealal ning õige pea käis ka müügillettide ümber vilgas äritegevus. Puuleherahade eest sai endale üht-teist toredat soetada. Kohvik pakkus sooja teed ja maitsvaid suupisteid, sealhulgas huvitavaid kartulist valmistatud ampse. Ilmataadile näib meie üritus meeldivat, sest mihklilaadal on ta alati

päikseliselt rõõmsa tujuga kohal.

Oktoobrikuud alustasid kahe rühma lapsed KIK-i rahastatud väljasõiduga Pokumaale, mis asub Võrumaal ja tutvustab Edgar Valteri pärandit. Vaatasime kunstnikuhärra värvikirevaid loodusmaale, kuulasime linnuhääli ja ukerdasime Pokumaja salakäikudes. Edgar Valteril oli omapärane ja fantaasiaküllane looduse vaatlemise oskus. Püüdsime meiegi leida looduses huvitavaid tegelasi ja kujundeid. Õues kohtusime ka koduloomadega, kellele saime süüa pakkuda.

Kuna sügisel on olnud mitmeid toredaid käike ja ettevõtmisi, mis on nii suurte kui ka väikeste värvukeste partareisid laadinud, on värvupere valmis vapralt pimedale ajale vastu astuma.

Artikkel valmis Värvukese õpetajate koostöös

Saame tuttavaks Melliste raamatukogu uus juhataja on Kätlin Link

Olen 24-aastane rõõmsameelne ja jutukas Kätlin Setomaalt. Olen lõpetanud Tartu Ülikooli Raamatukogunduse ja infokorralduse eriala, kuid peale ülikooli lõpetamist avanes mul võimalus töötada lasteaiaõpetajana. Töö kõrvalt läbisin ka Tartu Ülikooli Eelkoolipedagoogika kursuse, kus omandasin pedagoogilised kompetentsid töötamiseks koolieelses lasteasutuses. Raamatukogunduse kõrval ongi just töö lastega minu teine erialavalik ning ma usun, et see kogemus ja need teadmised annavad palju juurde raamatukogu töös. Tegelikult olin tööd raamatukogus juba pikemat aega otsinud, kuid parasjagu polnud ühtegi sobivat pakkumist. Kui sel sügisel juhtusin nägema Melliste raamatukogu juhataja ametikoha tööpakkumist ja peale esialgset informatsiooni tundus, et Melliste on just see väike koht, kus võiksin elada ja töötada. Täna olen väga õnnelik, et ma siia sattusin ja valituks osutusin.

Vabal ajal üritan võimalikult palju looduses olla. Kõige tõenäolisemalt võib mind seenemetsast leida, elukaaslasega järvekaldalt kala püüdmast või maalt aiast, kus võimalusel abistan vanemaid aiatöödes. Üheks suureks huviks on ka fotograafia ning kõige rohkem meeldib mulle pildistada inimesi. Ja muidugi ei saa ära unustada lugemist. Viimasel ajal olen avastanud, et kõige mõnusam on lugeda hommikul, sest siis on päevale põnev algus tehtud ja lahkun kodust meeldivate emotsioonidega.

Minu kõige suuremaks sooviks on see, et inimesed leiaksid tee raamatukokku. Melliste raamatukogus on suur valik raamatuid igale vanusele. Samuti on võimalik kasutada lugejarvutit, lugeda ajalehti ja ajakirju ning kasutada raamatukogude vahelist laenutamise võimalust. Olete kõik raamatukokku oodatud!

Kätlin Link

Melliste raamatukogu juhataja

Mona Saar Euroopa viies

Septembri lõpus selgitati Kosovo pealinnas Prištinas välja selle aasta Euroopa noorte meistrid tõstesportid. Peale kaheaastast pausi oli selles seltskonnas tugevamaid välja selgitamas ka Mäksa Spordiklubi esindaja. Kuni 15 aastaste neidude -63 kg kaalukategoorias esindas Eestit Mona Saar, kes tegi hea võistluse. Rebimist alustas ta 57 kg-ga, mis kohe ka edukalt sirgetele kätele kerkis. Teisel katsel kerkis sirgetele kätele uus isiklik rekord 60 kg ja kolmandal katsel ka 62 kg. See on võrdne kehtiva Eesti kuni 15 aastaste rekordiga ja jääb vaid kilo võrra alla kuni 17 aastaste ja juunioride rekordile. Tõukamist alustas Mona edukalt 71 kg-ga, kuid teisel katsel raskus 75 kg rinnalt üles ei kerkinud. Kolmandaks katseks võttis Mona end kokku ja sai ka selle raskuse sirgetele kätele, millega ta parandas enda nimel olnud kuni 15 aastaste Eesti rekordit kahe kilo võrra. Ka kogusumma 137 kg on uus Eesti noorterekord. Tasuks Monale igati tubli V koht, millega ta oli Eesti koondise edukaim võistleja sellel võistlusel.

Ka meie teised neidud on vahepeal edukalt võistlustel osalenud. Lätis Salduses toimunud võistlusel,

kus osalemas olid Läti, Leedu ja Eesti spordiklubid tuli kaalukategoorias kuni 40 kg võitjaks Hanna Liisa Mat. Rebimises jäi ta küll algraskusele 22 kg, kuid tõukamises sai ta sirgetele kätele 31 kg, mis on uueks Eesti kuni 15 aastaste rekordiks kehakaalus kuni 36 kg. Kolmanda koha selles kaalukategoorias sai Loore Lii Aviste 35 14+21 kg-ga. Kaalukategoorias kuni 63 kg tuli kolmandaks Liisbeth Rosenstein 94 (41+53) kg-ga. Ka kehakaalus üle 63 kg võistelnud Johanna Haljasorg tuli Lätist koju pronksmedaliga. Tema tulemus oli 108 (48+60) kg, seejuures rebimise tulemus on uus isiklik rekord.

Kolmandaks võistluseks mõeldunud kuul oli Mõisakülas kahekordse olümpiamedalisti Arnold Luhaääre mälestusvõistlus Eesti ja Läti noorte tõstjate osavõtul. Neidude kehakaalus kuni 40 kg sai II koha rebimises uue isikliku rekordi püstitanud Loore-Lii Aviste 38 (17+21) kg-ga. Kehakaalus kuni 44 kg sai sama koha tõukamises kahel korral isiklikku rekordit parananud Alice Kõiv 54 (21+33) kg-ga.

Viktor Korobov

Võnnu Mihkljooks paneb kõik liikuma

Juba 14-ndat korda panid jooksusõbrad end proovile Mihkljooksul. Võnnu inimesed teavad ja osalevad Mihklipäeva järgi nimetatud jooksul juba iga-aastaselt. Seekord olid mõned sportlased tulnud ka tulevase ühendvali kaugematest asulatest, nimelt Kurepalust. Osalejate hulgas oli nii regulaarselt treenivaid sportlasi kui pühapäeva harrastajaid. Kokku 65 inimest läbisid endale jõukohase raja. Üheksakilomeetrisel põhidistantsil jooksis kõige kiiremini läbi meesteklassi võitja Tiit Kibuspuu. Naiste parim oli Liis Roose. Pikal rajal arvestati võitjaid ka noorte kuni 15 aastaste vanuseklassis, kus kiireim poiss oli Arlet Abroi ja tüdruk Eliise Laur. Kuni 12 aastastele mõeldud neljakilomeetrise lasteraja läbis 15 jooksjat. Sellel

distsantsil võitis poistest Kurmet Palm ja tüdrukutest Kirke Ojasaar. Lisaks jooksjatele oli Mihkljooksul 11 kepikõndijat. Teist aastat jooksid väiksed lapsed tillujooksu, mille pikkus oli 300 meetrit. Tõelise hasardiga oli rajal 20 last. Kui juba pere väiksemad liikmed oma võistluse läbiivad, ega siis vanematel jää muud üle, kui head eeskujuga näidata ja kaasa liikuma hakata. Liikumisrõõm ja päikseline ilm andsid hea tunde ja rõõmsad emotsioonid kõikidele osalejatele.

Liikumisnädala raames toimunud ürituse tegid teoks Võnnu Spordiklubi tublid eestvedajad (Triinu, Eve, Evelin ja Roman). Toetasid Võnnu Vallavalitsus ja Tartumaa Spordiliit.

Mardid!

Ootame teid 10. novembril kell 19.00 Melliste kooli vabaajaruumis.

Auhind parimale mardikostüümile!

Info Mairelt tel. 58160084
Korraldaja Mäksa Maanaiste Selts

Kultuuritegevus Priiuses ja Roiul

30. oktoober kell 10.00 Kohtumine kirjanik Lehte Hainsaluga Roiu raamatukogus

3. november kell 19.00 Rakvere teatri etendus "Maalermeister" Priiuse seltsimajas

6. november kell 10.00 Roiu päevakeskuses külas Tartu Maarja koguduse õpetaja Joonas Toivanen ja hingehoidja Lea Saar

13. november kell 10.00 Roiu päevakeskuses võimlemine

24. november kell 19.00 Kastre kultuurikollektiivide tänuõhtu Priiuse seltsimajas (kutsesetega)

27. november kell 10.00 Tuleohutus – Roiu päevakeskuses külas Võnnu Vabatahtliku päästekomando päästeametnik Martti Rumm.

3. detsember kell 14.00 1. advendi tähistamine Haaslava piirkonnas

19. detsember kell 14.00 Pensionäride jõulupidu

30. detsember kell 20.00 Stiilne aastalõupidu ansambliga "Boogie Company". Stiiliks Rock 'n' Roll

- Segakoor Priius teeb proove taas esmaspäeviti kell 19.00 Priiuse seltsimajas. Uued lauljad oodatud!
- Tule rahvatantsima! Kastre valla uus segarühm koguneb teisipäeviti kell 19.00 Võnnu Kultuurimajas. Lisainfo Ülle Seire 58552993
- Tere hea fotohuviline! Roiu noortekeskus kutsub Sind osalema 20. novembril alustavasse fotoringi. Osalema on oodatud kõik koolinoored alates 12. eluaastast. Fotoaparaadi omamine ei ole kohustuslik. Oma osalemissoovist anda teada hiljemalt 15. novembriks Roiu noortekeskuse facebooki lehel või e-mailil: karolin.viilukas@gmail.com. Pildistamiseni!
- Käsitööhuvilised on oodatud Roiu päevakeskusesse käsitööringi neljapäeviti kell 17.00-18.30
- Titaklubi beebidele ja väikelastele toimub teisipäeviti kell 12.00 Roiul lasteaias saalis. Lisainfo 7490176.

Võnnu Huvikeskuses on alustanud noortekeskus!

Alates septembrist on MTÜ Võnnu Huvikeskus alustanud avatud noorsootöö teenuse pakkumist Võnnu piirkonna 7.-19. aastastele noortele. Kõik sai alguse koostöörupi Luunja, Meeksi, Mäksa ja Võnnu valla ühisprojekti „Lennukad Noored“ raames, mis toetab avatud noorsootöö võimaluse loomist Võnnus. Täna on koostööle asunud Võnnu Vallavalitsus tänu huvitegevuse toetuse eraldamisele riigi poolt. Noortele võimaluste loomist korraldab MTÜ Võnnu Huvikeskus **koostöös Võnnu Vallavalitsuse ja KOV koostööprojekti „Lennukad Noored“ raames MTÜ Noored Toredate Mõtetega**. Lennukate Noorte raames on Võnnu noortel võimalus osaleda projektüleste tegevustes nagu Lennukadeemia Drooniring Luunjas, Bändiring ja Santose jalgpalliring Mellistes ning Meeksis Nutiring. Suvel 2018 suur ühislaager Lennudusmuuseumis (loe kodulehelt).

Mis see Huvikas ehk noortekas siis on?

Avatud noorsootöö eesmärk on pakkuda noortele koolivälisel ajal tegevust. Eelkõige on noortekas mõeldud avatud ruumina, kus on võimalus kohtuda sõpradega, mängida, osaleda erinevates tegevustes, kasutada kööginurka. Tähtis on noorte omaalgatuse toetamine ja läbi osaluse õppimine, suhtlusoskuste ning tolerantuse arendamine. Noortekeskuses on noorsootöötajal juhendaja roll, kes motiveerib ja suunab ning toetab noorte omaalgatust.

Mida Võnnu Huvikas teha saab?

Võnnu noorteruum on lahti T, K ja N kella 14-18. Sel ajal saab Huvikas mängida erinevaid lauamänge, laujalgpalli, õhuhokit. Lisaks toimuvad erinevad huvitegevusringid, mängud, kinoõhtud ja noorte korraldatud ettevõtmised. Näiteks on plaanis sel aastal kaks kultuuri-reisi ja osalemine Eesti esimeses Ukulele rahvaklubis, toetamaks

koolis algavat ukulele pilliõpet. Kohe varsti, 17. novembril, toimub aga sotsiaalmeedia koolitus. Tahame noortele pakkuda inglisekeelset ettevõtlikkuse ringi ja tööd alustab Äppiklubi! Juba esimesed tööd on põletusahju saatnud savitöötuba. Et teada ja osa saada huvitavast, mis toimuma hakkab, siis värsket info on meie kodulehel ning parim on kohale tulla.

Kodulehe leiad aadressilt: <http://huvipesa.blogspot.com.ee/>

Vaata avatud noorsootöö kohta rohkem: <https://ank.ee/>.

Hea lapsevanem, tekkinud on veel üks kodulähedane võimalus lapse arenguks. Suuna ja julgusta last osalema.

Gümnaasiumi ealiste noorte poolt ootame ideid ja mõtteid kodukohas toimuvaks. Tegutsema võiks jälle hakata Võnnu noorteaktiiv. Küsimuste ja ideede korral võta julgesti ühendust: Marju Marga, 525 7058

Noortekeskus asub samas majas, kus Võnnu Kultuurimaja, avatud T-N 14-18 ja vastavalt vajadusele.

Marju Marga,
Võnnu huvikeskuse juhendaja

Toimumas mõttemäng Võnnu Huvikas.
Pilt. M.Marga.

Mäksal maandunud Poola lennukist ja lendurist

Vallalehes „Haaslava Teataja“ ilmus alates 1996. aasta juulikuust peaaegu igas numbris lugu vanemast Haaslava ajaloost. Esialgu kandis rubriik nime „Kodukandi lood“, hiljem „Ajaloost“ ja viimased kümnekond aastat ilmus niimeta ajalooartikkel. Haaslava ajaloost on lehes kirjutatud viis-kuus inimest. 20 aastat on seda teinud siinkirjutaja.

Käsitletud teemad jäid, kui mõni üksik erand välja arvata, Vene tsaaririigi lõpuaega, Eesti Vabariigi perioodi 1918-1940 ning lõppesid küüditamise ja kolhoosi ajamisega 1949-1950.

Ajaloorubriiki on kavas uues ühendatud Kastre valla lehes jätkata. Loomulikult ei ole lood nüüd ainult Haaslava teemalised, vaid kirjutatakse ka Mäksa ja Vönnu ajaloo seonduvast.

Olgu ühisajaloo esimene lugu seekord Mäksa teemaline.

„Postimees“ kirjutas 19. septembril 1939: „Tartumaal Mäksal maandus Poola lennuk.“

Eile, esmaspäeva õhtul kella viie paiku maandus Tartumaal Mäksa mõisa põllul tundmatu aeroplaan, mis osutus Poola lennukiks. Aeroplaani, mis oli muudetud sanitaarlennukiks, kus haavatuid transporditi, juhtis Poola ohvitser. Lenduril ei olnud kaaslast. Lennuk oli sunnitud maanduma kütteinete otsalõppemisel. Lendur ja lennuk võeti vahi alla.“

“2. diviisi ülema, kindralmajor Jaan Kruusi telefonogramm Sõjavägede ülemjuhatajale kindral Johan Laidonerile. Salajane. Kiire: Täna 18. septembril 1939 kella viie paiku maandus Tartumaal Mäksa mõisa lähedal põllul üks Poola sõjaväe lennuk, millel relvi peal ei ole ja punane rist on peale värvitud. Tegin korralduse, et lendur, kes on Poola sõjaväe vormis, viiakse Tartusse ja jäetakse 2. Lennuväe divisjoni valve alla. Lennuk on jäetud kohale ja tema juurde on välja pandud sõjaväeline valve. Ootan Teie edaspidist korraldust.”

Poola lenduri seletusest Eesti luureohvitserile: “19. septembril 1939 kell 11.00, mina Sõjavägede Staabi II osakonna ülem major Aksel Kristian kuulasin üle 18. septembril 1939 Tartumaal Mäksa asunduse lähedal maandunud Poola lenduri Mieczyslaw Justini poeg Urbani, sündinud 1. märtsil 1912 Poolamaal, alaline elukoht Warszawa linnas, oma ütelse järgi kohtulikult karistamata, kes seletas ilma vande all olemata järgmist –

“Mind mobiliseeriti Poola sõjaväkke käesoleva aasta augustikuul Warszawas ja saadeti teenima lendur-ohvitseri asetäitjana (podchorazy pilot) Lidasse. Teenisin seal kuni 18. septembri kella 10 – ni. Siis sai teatavaks Nõukogude vägede kallalaeatung Poolale ja meie lenduritele seati ülesandeks lennata Daugavpils. Lendasin Daugavpils Vilno kaudu. Daugavpilsis viibisin kell 11 kuni kell 13, mille järel lendasin edasi jõuda kavatsusega Rootsi. Lendasin lennukil mis sõja ajaks oli rekvireeritud ja sanitaarlennukiks kohandatud. Lennuk kannab märke SP – BMW ja tüübilt kuulub lennukite RWD 13 hulka. Mingisugust relvastust lennukil ei ole olnud.

Eestis maandusin kella 17 paiku mingis tundmatu kohas. Maandumine oli tingitud asjaolust, et mul puudusid igasugused maa- ja lennukaardid, mille tõttu ma ei osanud edasi lennata. Tahtsin koha peal orienteeruda, astuda ühendusse kohaliku Poola saatkonnaga ja selle kaasabil pääseda edasi Rootsi. Eestisse jääda minul kavatsust ei olnud ja ei ole ka praegu. Rootsis on mul väljavaateid leida teenistust.

Protokoll venekeelses tõlkes ülekuulatavale ette loetud.”

Vahemärkusena olgu öeldud, et 18.-19. septembril 1939 interneeriti Lätis Daugavpilsis 60 Poola lennukit. Meie loo tegelase päästis Lätis interneerimisest (neutraalsele territooriumile sattunud sõdiva riigi sõjaväelase kinnipidamine) asjaolu, et ta lendas sanitaarlennukil.

Eestis loeti aga Urban interneerituks (tema lennuk oli Poola sõjaväele kuulunud lennumasinatate registris) ja paigutati koos Poola allveelaeva „Orzel“ (laev interneeriti 17. septembril 1939 Tallinna sõjasadamasse, põgenes järgmisel päeval ja suundus Inglismaale) kapteni, kaptenmajor Henryk Kloczkowskiگا elama Tartusse.

Poola sõjaväe lendur - aspirandi Mieczyslaw Urbani kiri kindral Johan Laidonerile 18. oktoobril 1939. Loeme väljavõtteid: “Palun alandlikult härra kindralit minu elutingimuste kergendamist Eestis viibimise aja kestel. Olles sunnitud maha jätma oma kodumaa Poola, valisin Eesti riigi, kellega mind sidus südamlik sõprus, mis väljendus koostöös Eesti üliõpilastega kes õppisid Varssavi Polütehnilises Instituudis. Samuti väljendus minu sõprus eestlastega minu kui Varssavi Aeroklubi sek-

retärina, kui ma abistasin eestlasi, kes tulid Poola purilennu väljaõppele.

Olles möödunud aastal ametliku visiidiga Tallinnas, kui Varssavi klubi liige, kohtusin Eesti lenduritest kolleegidega ja kogesin nende südamlikku vastuvõttu.

Juba ligi kuu aega istun ma aga Tallinna garnisoni peavahis, mitte omades liikumisvabadust, mis kõige halvemini peegeldub minu tervisele. Palun minu elutingimuste kergendamist.”

Sõjaministeeriumi juriskonsult seletusest 27. oktoobril 1939: “Erapooletu riigi territooriumile ilmunud sõdiva riigi sõjaväelased kuuluvad Haagi rahu-konverentsil 1907. aastal vastuvõetud konventsiooni erapooletute riikide õiguste ja kohustuste kohta sõja ajal, järgi interneerimisele. Neid võib paigutada laagrisse või isegi vahi all hoida, kusjuures erapooletu riigi otsustamisele jääb, kas ohvitserid võivad jääda vabadusse võttes neilt selleks ausõnalise kohustuse neutraalselt territooriumilt ilma loata mitte lahkuda.”

Sõjavägede Staabi II osakond soovitas 7. novembril 1939 võtta aspirant Urbanilt ausõna, et ta ei lahku Eesti territooriumilt ilma sellekohase loata ja ei võta osa poliitilisest ega sõjalisest tegevusest, keelates tal elamine Tallinnas, Harju-, Lääne- ja Saare maakonnas.”

8. novembril 1939 “seda oma ohvitseri lubadust kinnitan ausõnaga”. Mieczyslaw Urban oli nüüd vaba ja asus elama Tartu Sõdurite Kodusse. Alates jaanuarist 1940 elas Veski tänaval.

Vastavalt rahvusvahelistele seadustele pidi interneerija riik maksma interneeritud sõjaväelasele temale kodumaal saada oleva palga.

Urban pidi saama kuus 90 krooni palka ja 21 krooni korteriraha. Märtsikuuni maksti talle kokku 500 krooni palka ja 150 krooni riietusraha

Alates 14. märtsist 1940 pandi poolakas Tartu Garnisoni leivale.

See on viimane leitud teade Urbani kohta Eestis. Kaptenmajor Henryk Kloczkowski, kes koos Urbaniga Tartus elas, võeti 9. juulil 1940 NKVD poolt vahi alla ja saadeti Tallinna vanglasse. On vägagi tõenäoline, et ka Mieczyslaw Urbanil tuli vangilaagritega tegemist teha.

1939. aasta sügis oli Poola riigile ja rahvale väga kurb aeg. Kaks diktaatorit

- Stalin ja Hitler jagasid Poola sõbraliikult omavahel. Mõlemad okupatsioonivõimud kehtestasid terrorirežiimi, sakslased asutasid koonduslaagrid (Oswiecim, Majdanek jne), NKVD aga hukkas 1940. aastal Katõnis 22 000 Poola ohvitseri.

Võib-olla just sellepärast, et ta viibis interneerituna Eestis, pääses meie loo peategelane eluga.

Veebiportaali polishsquadronremembers.com andmetel teenis Mieczyslaw Urbani nimeline sõjaväelendur 1942. aasta septembrist kuni 1945. aasta maini Briti õhujõudude koosseisu kuulunud 317. Poola hävituslennukite

eskadrillis.

Teenistuse algus, september 1942 viitab sellele, et Urban teenis varem NSVL-dus Poola sõjavangidest formeeritud kindral Wladyslaw Andersi armees, mis antikommunistliku meelsuse tõttu 1942. aasta suvel lääneliitlaste abiga Iraani saadeti, hiljem Briti armee koosseisu kuulus, ja 1944-1945 Itaalia rindel sakslastega lahinguid löi.

Pärast II maailmasõda Mieczyslaw Urban kodumaale ei naasenud ja elas Suurbritannias.

Lennuk RWD 13 oli 1937. aastal tootmisel antud sanitaarlennuk (kiirus 210 km, lennukõrgus 4200 m ja lennukõrgus

900 km). Veebiportaali aiswar.ru andmetel anti Urbani lennuk pärast Eesti okupeerimist 1940. aastal Punaarmee õhujõudude käsutusse.

Pealtnägija meenutusi võib lugeda 2004. aasta Mäksa valla almanahhis "Ajakaja" nr III, kus poisikesepõlve mälestusi Poola lennukist ja lendurist pajatas Andres Ahman.

Kirjeldatud sündmusest on möödas 78 aastat ja otseseid tunnistajaid, kes oleks ise Poola lennukit Mäksal näinud, ei õnnestunud kahjuks enam leida.

Taivo Kirm

Miks valida hobiks jooga ja tervisevõimlemine?

Inimese keha vajab liikumist, mis arendab füüsilist jõudu, vastupidavust ja painduvust.

Jooga on kiire elutempos parim treening, sest lõdvestab pingeid, rahustab meelt ning parandab kehahoiu, painduvust ja tasakaalu.

Tervisevõimlemine on vaheldusrikas treening, kus kasutatakse kaasaegseid ja innustavaid vahendeid nagu bosud, suured pallid, vahtrullid jm. Treenin-

guid juhendab kogemustega füsioterapeut, kelle käe all on tervislik tund tagatud.

Pakutud treeningud sobivad igas eas naistele ja meestele, sest koormust saab reguleerida igaüks enda võimete järgi.

Sügisest kevadeni on järjepidevat treeningut mõistlik teha just teistega koos saalis, sest kõle ilm ja pime aeg ei kutsu tihti õue liikuma.

JOOGA toimub teisipäeval kell 19.00-20.00,

TERVISEVÕIMLEMINE toimub neljapäeval kell 19.00-20.00.

Toimumiskoht: Võnnu Keskkooli võimla.

Hea tervis uue valla inimestele algab siit!

Tule koos sõbraga. Hinnad soodsad.

Infotelefon 5250634.

XV Baltimaade Maanaiste Konverents

toimus 6.-7. oktoobril Tartus, Eesti Rahva Muuseumis. Seekordse konverentsi teemaks oli "Rahvuskultuur-meie salajõud". Konverentsist võtsid osa veel Läti ja Leedu delegatsioonid. Kokku tuli konverentsile üle kuuekümne tubli maanaise. Kõige kaugem külaline oli kohale sõitnud Ameerikast. Kohaletulnuid tervitas ERM-i peremees Tõnis Lukas ja ette loeti tervitustelegramm, mis oli saanud Tartu maavanem Reno Laidrelt.

Eestipoolsete ettekannetega esinesid Tartu Maanaiste Liidu juhatuse esinaine Mall Türk ja Virve Tuubel ERM-st. Ettekannetega esinesid veel Läti ja Leedu Maanaiste Liitude esindajad. Teemaks ikka maanaiste kaasatus oma maa rahvuskultuuri tegevustesse. Ettekannete vaheaeg sisustas ansambel Kannelnaine Saaremaalt Orissaa-rest.

Konverentsi esimese päeva lõpetas meie endine Tartu Maanaiste Liidu esinaine Urve Kaasik ülevaatega 15-st tegevusaastast. Urve ettekande kõrvale sai vaadata ka tema enda poolt

kokkupandud pildialbumi.

Pidulik õhtusöök koos meelelahutusega toimus sealsamas ERM-i majas, kus meeleolu löid meesansambel Sõstrad Saaremaalt, eelmainitud Kannelnaised, naisansambel Lähtekoht (Lähte naiskoori vähendatud koosseis) ja Haaslava Meeskoori vähendatud koosseis. Tantsumuusika eest hoolitsesid Villu Talsi ja Martin Müller.

Teisel konverentsi päeval oli külalistel võimalus koos giidiga tutvuda ERM-ga. Pealelõunal toimus konverentsi pidulik lõpetamine Kõrvekülas Muusikamaal, mille perenaine on Mall Türk. Sõime piknikusuppi ja laulsime ühiselt koos külalistega.

Aitäh toetajatele Lea Lüpsik, Tartu vald, Laeva vald, Meeksi vald, Otepää VV ja veel paljudele, kes andsid oma panuse ürituse korraldamisele. Ilma teieta oleks meil väga raske olnud seda kõike nii kõrgetasemelisel läbi viia.

Konverentsi muljeid jagasid Maire Roonurm ja Anita Kolk

Pildil vasakult Tartu Maanaiste Liidu esinaine Mall Türk, Läti naisorganisatsiooni esinaine Vineta Geršebeka, Leedu naisorganisatsiooni esinaine Virginija Zliobiene

Palju õnne juubilarid

- 12.10. Adolf Mark
23.10. Lennar Unt
1. 11. Maria Udumäe
8. 11. Leonid Šarov
9.11. Edda Vohla
19.11. Aleksandra Rusina
20.11. Silvia Kohu
22.11. Agu Pulk
23.11. Leonhard Solna
29.11. Vaike Nurme

Sünnid

- Freia Ainla 22.09.2017
Victoria Šits 24.09.2017

TEATED

Pihlakobar
saab kokku 12.
novembril kell 12.00
Melliste koolimajas.

Mälestame

Tiiu Lehemets
07.01.1936-14.10.2017
Lya Laumets
05.12.1928-22.10.2017

Väljaandjad: Haaslava, Mäksa ja
Võnnu vallavalitsused

Toimetajad: Mart Keerutaja,
Rasmus Toompere, Ülle Seire,
Helbe Peiker

Küljendaja: Kristiina Taaramäe
Kontakt: mart@maksavald.ee
733 7601

Trükiarv: 2000

Toimetusel on õigus kaastöid
toimetada ja lühendada.

Alates 24. oktoobrist 2017 on Melliste
Raamatukogu külastajatele avatud
järgmiselt:

E 12.00 - 19.00
T, K 10.00 - 17.00
N, R 9.00 - 16.00
L, P Suletud

VÖNNU KULTUURIMAJAS

NOVEMBER

16.11. N 18.00 **Reinu
rännuretked** - Uued
avastused Austraalias

20.11. E **Kihelkondlik
mälumäng II** Melliste
koolimajas 18.00

27.11. E kell 10.00
**Lasteetendus
"Nähtamatu poiss"**

29.11. K kell 18.00
**Kohtumine külalisega
kell kuus - Marina
Kaljurand**

DETSEMBER

03.12. P kell 18.00 **I advent
Võnnus**

12.12. T kell 18.00
**Kihelkondlik mälumäng
III** Võnnu kultuurimajas

14.12. N 12.00 **Memme-
taadi jõulupidu**, esinevad
Kaarel Tuvike ja ansambel
„JUST“

17.12. P **Jõululaat** (batuut)

24.12. P
**Jõulujumalateenistus
Võnnu kirikus**,
esineb KIHKO (Võnnu
Kihelkonnakoor)

29.12. R **Võnnu valla
aastalõpupidu** - ansambel
„Nukker Kukeke“, õhtujuht
Margus Abel

*NB! Kultuurikalender täieneb
ja toimuvad parandused/täp-
sustused. Jälgige reklaami.*

Kontaktisik: Peep Puis
kultuur@vonnu.ee;
508 2255

Broneeringud:
Majaperenaine Tiia Kerge
504 0665

Ürituste fotogalerii
(Kersti Rüütli):
kultuurikillud.blogspot.com

Kuulutus

Ohtlike puude
langetus, okste ja
tüvede äravedu,
kändude juurimine,
viljapuude
hooldusloikus jpm.

www.2arboristi.ee
tel. 58185222

Melliste noortekeskuse bänd otsib kitarristi ja basskitarristi vanuses 12a.-19a.

Nõudmised kitarristile: oskab duure vahetada.

Nõudmised basskitarristile: tugevad sõrmed, hea
rütmitaju ja tahtmine muusikat teha.

Bänd on värskest alustanud. Praegused liikmed 12-14
aastased algajad.

Esialgu plaanis teha teiste bändide kavereid
ja hiljem omaloomingut.

Rohkem infot bändiringi
juhendajalt
Hanna-Roosi Karrollt

telefonil 5648 9138

